

**»... pošlješ svoj dih ...
in prenoviš obličje zemlje.«**
(Psalm 104,30)

»Resnično krščansko upanje, ki išče eshatološko kraljestvo, vedno ustvarja zgodovino.«
(papež Frančišek, Evangelii Gaudium 181)

Predragi,

Širina in globina življenjske pustolovščine, ki se je naenkrat odprla prek zidov in zaprtih vrat zgornje izbe, je bila za učence in žene, ki so bili na binkoštni dan skupaj zbrani, še vedno skrivnostna in strašljiva. Vendar jih je nekaj resničnega, svetega, živega zagrabilo v notranjosti in jih sililo, da bi si upali sanjati širše od lastnega jaza in tega, kar je moje. Duh Vstalega ni preplaval le njihovega uma in srca, ampak tudi telo, usta, tako da so kljub različnim jezikom skupaj poslušali edino Besedo.

Z veseljem in strastjo je ta Beseda začela prevevati poti življenja, zgodovine, usodo celotnih skupnosti, narodov ter celo odločala o usodi Rimskega imperija.

Zdelo se je, kot da ni bilo nič. Kakor da je vse končano. Kakor poraz. Pa vendar je bil to šele začetek. In začetek je način Duha, s katerim narekuje ritem časa. Cerkev je vedno v času začetka, torej novega, pričakovanega, nemirnega, presežnega.

Binkošti so. Jezus je živ, vstal je, teče po žilah, ne samo naših, ampak po žilah celega človeštva, Cerkve. Binkošti so zakrament Boga, ki se ne ustavi pred našimi strahovi, našimi navezanostmi, trdotami, slepotami, vdajami. Poslal je svojega Sina, zato da bi z rokami lahko občutili, da se lahko stvari spremenijo – življenja posameznikov, družin in celotne družbe, usode obupanih in pristanki beguncev.

Da, stvari se lahko spremenijo. To je upanje, ki smo ga gojili v teh mesecih soočanja z boleznijo, s smrtjo, z revščino, z omejitvami, ki jih je povzročil virus. Resnična sprememba, na vseh ravneh, se bo zgodila, vendar samo, če bo zakoreninjena v resnični in globoki spreobrnitvi – spreobrnitvi srca in miselnosti. Pa vendar smo se le nekaj tednov po ponovnem odprtju javnega življenja znašli v tesnobnem premišljanju, kako ponovno zasesti izgubljene prostore, kako nadoknaditi čas in izgubljeni dobiček, kako si ponovno izboriti svoje navade. Ključna beseda teh dni je svoboda, ki jo pogosto definiramo z besedami, ki nosijo nemir – svoboda, da gremo na sprehod, da večerjamo v restavraciji, da gremo na kavo v bar, da gremo na pijačo v center. Svoboda kot možnost, da svoj prosti čas organiziramo tako, kot želimo. Ali je to vse?

Morda je še nekaj več. Morda je nekaj dragocenega, kar ne želimo izgubiti. Svoboda je mera dostojanstva vsakega človeka. V teh mesecih pandemije smo z veliko jasnino lahko videli, kako dostojanstvo ni dobrina splošne potrošnje – koliko družin brez prihodkov, koliko mladih brez študija, koliko revnih brez hrane, koliko narodov brez zdravstvene oskrbe, koliko mrtvih brez spodobnega pokopa. Brez dostojanstva se svoboda izrodi in namesto pravice in torej odgovornosti postane privilegij, omejen samo na nekatere – na tiste, ki niso izgubili vsega, na tiste, ki so imeli prej preveč in bodo imeli tudi potem.

Svoboda je drža človeka, vsakega človeka. Po besedi, ki jo oznanjamo kot Besedo Življenja, je bila naša svoboda odkupljena za visoko ceno: »Zaradi tega, bratje, nismo otroci

dekle, temveč svobodne. Kristus nas je osvobodil za svobodo. Zato stojte trdno in se ne dajte ponovno vpreči v jarem sužnosti« (Gal 4,31-5,1). Apostol nas spominja, da smo bili osvobojeni, da bi osvobajali – dokler ne bo enakega dostojanstva med ljudmi, ne bo svobode. Ne bomo resnično svobodni, dokler bo svoboda dobrina, omejena na in zagotovljena samo za nekatere. Država, ki ponovno začenja, gospodarstvo, ki ponovno začenja, pastorala, ki ponovno začenja, začenjajo svobodni, da dajo svojo svobodo v službo tistim, ki niso svobodni.

Če je Cerkev resnično kvas in sol, je v vseh svojih čudovitih dimenzijah, službah, karizmah in dejavnostih poklicana rojevati in spremljati, kakor je to vedno počela skozi zgodovino, procese osvobajanja, ponovnega rojstva, vstajenja, pravičnosti, soodgovornosti, enakosti, podelitve in dostopa vseh do dobrin in skupnega dobrega. Cerkev, ki hrani dobri zaklad vere in vedno bdi in se bojuje, da ne bi padla v skušnjava omejenih in verskih prostorov, ki jih zapoveduje religija, je resnično še vedno tisti kvas lepote in novosti, po kateri žejta svet.

Zato nočemo in ne moremo obravnavati zakramentov in pastore in vseh njihovih dimenzijah kot zasebno last, nad katero lahko vršimo pravico legitimne samoobrambe in »ustrelimo« tiste, ki prečkajo mejo dobrin, ki nam pripadajo.

Če krščanstvo razumemo na enak način kot svet obravnava zasebno lastnino, bomo to »sveto zasebno lastnino« spremenili v »lastnino, ki prikrajša«. Morda bomo nadoknadili tisto, kar so nam vzele pandemija, vladne omejitve, izostale postne nabirke, nezmožnost številnih družin, da bi plačale šolnine naših izobraževalnih ustanov. Vendar pa se bomo oropali možnosti, da bi vstopili v dinamiko resnične in globoke spremembe. Ostali bomo brez prijateljstva številnih, vernih in nevernih, pa vendar razmišljujočih ljudi, ki so v besedah in dejanjih papeža Frančiška prepoznali pristnost evangeljskega sporočila. Evangelij namreč ni izčrpal svoje zgodovinske poklicanosti, da prek ponižnega pričevanja številnih vabi k notranji spremembi globokih dinamik zgodovine, brez univerzalističnih zahtev, vendar z gotovostjo tistega, ki ve, da če se spremeni življenje samo enega naših bratov in sester, se spremeni usoda celotnega človeštva. Ne gre za številke, ampak za obraze. Eden po eden.

V veri v Kristusa, pravega Boga in človeka, izpovedujemo dokončno in neuničljivo zavezo med Očetom in Sinom, med Stvarnikom in ustvarjenim bitjem. Poklicanost vsakega izmed nas je v službi in je znamenje te zaveze. Želimo razmišljati, razločevati in izbirati v znamenju te zaveze, ki so jo ranili sprevrženi mehanizmi, ki so se ugnezdili v vsakdanjih navadah. Naj navedem primer kot pojasnilo: trpimo izsiljevanje politike in gospodarstva, ki nam neustavljivo ponavljata – če ne boš kupoval, zapravljaj, bodo številni bratje in sestre izgubili delovno mesto. Začaran krog, v katerem je priporočeno zdravilo – potrošništvo – v resnici zastupilo svet dela. Izumili smo gospodarstvo neuporabnega, nepotrebne, zapravljanja. Če dobro pomislimo, se večina delovnih mest ukvarja s proizvodnjo dobrin, ki so povsem nepotrebne, medtem ko dobrine, ki so nujno potrebne, kot je zdravstvo, izobraževanje, zrak in voda, zdrava živila, živijo kot talci negotovosti, prekarnega zaposlovanja, onesnaževanja. Dobrine, brez katerih smo živeli dva meseca, se zdaj vračajo kot krvoločne zveri in se vsiljujejo našim željam prek oglasov. Dva meseca velike znamke niso neposredno oglaševale svojih izdelkov, ampak so se osredotočile na retoriko enotnosti in dobrotništva ter igrale na naša čustva in ganjenost. Avtomobilske hiše so nam pripravljale kateheze prek primerov vzdržljivosti, ki naj jih posnemamo v tem času boja in napora, ter nam govorile, da ne potrebujemo novega modela avta, ampak modele, ki bi jim sledili.

Sedaj so hitro prilagodile svoj jezik in ponudbo. Čas je za nov začetek. In za nov začetek, v znamenju zmage, je potrebno imeti pravi avto. Ujeti smo v začarani krog, v katerem se trg in njegove strategije prilagajajo tudi kugi, žalovanju, bolečini ter izkoristijo čustva, izgubljenost in nam nudijo orodja za branje resničnosti, ki nas silijo, da ostanemo na površini dogodkov in zgodovine.

Evangeljsko oznanilo in visoki smisel resnične demokracije pa živita iz nemirne vesti ljudi, ki si vedno postavljajo vprašanja, ki iščejo resnico in skušajo delati povezave, saj ni nobenega družbenega in političnega, gospodarskega ali finančnega dejanja, ki ne bi imelo učinka na življenje skupnosti in dejansko sodelovanje vseh pri skupnem dobrem.

Do začetka marca smo bili samo potrošniki in sledilci. Vendar smo nekaj drugega, smo več. Smo živi udje čudovitega človeštva, kateremu je bilo zaupano breme in odgovornost, da pripelje ta svet do dopolnitve. Dopolnitev ne pomeni konca, izumrtja. Ampak pomeni lepoto, dostopnost, podelitev, ohranjanje življenja, spoštovanje drugačnosti.

Na praznik binkošti, praznik vetra in ognja, naj nas doseže poziv, klic – moški in ženske, verni in neverni, ljudje vseh življenjskih stanov, kdor koli nosi v srcu željo, da bi obdeloval zemljo vsakdana, skupnostne pastore, da bi družbeno življenje živel z ramo ob rami z drugimi brati in sestrami, ki so se odločili odgovoriti na srečanje, ki jim ga je Bog zgodovine pripravil prek dogodkov, ki jih živimo. Ne zato da bi iskali recepte, ampak da bi si podelili orodja, ki nam omogočajo razmišljati o tem, kar počnemo, in tako presegati površinskost in zmedo, osvobojeni prisilnega ponavljanja načinov življenja, v katerih ni človeškosti, miru, pravičnosti, sodelovanja, občestva. Potrebno je poslušati, podeliti, tvegati spremembo.

Bratstvo je majhna izkušnja, vcepljena v velik zaklad cerkvenega življenja, vendar v njej brsti življenje. Ne želimo, da bi šel v nič poziv papeža Frančiška, ki nam ga je izročil v posebni molitvi na Trgu sv. Petra 27. marca: »V tem našem svetu, ki ga Ti ljubiš bolj kakor mi, smo hiteli na vso moč, čutili smo se močne in zmožne vsega ... mislili smo, da lahko ostanemo zdravi v bolnem svetu. Čas je, da svojo življenjsko pot naravnamo proti Tebi, proti drugim.« Začnimo govoriti o tem, se o tem spraševati, si postavljati vprašanja, spraševati drug drugega, kako smo, in predvsem, kaj vidimo na obzorju svojega obstoja, svojih družin in otrok, svojih škofijskih in župnijskih občestev, svojih redovnih skupnosti, ustanov, ki so namenjene skrbi za skupno dobro. Če pripovedi tega, kar živimo, ne spremlja vizija, tvega, da ostane ujetnica same sebe, odvečna in sterilna. Vemo, da ima v Cerkvem izročilu vizija vedno, vedno barvo in okus začetka, barvo in okus občestva.

Negotovo zdravje in prihodek, težo katerih nosimo vsi, tudi avtorica tega pisma, nimata moči, da bi pogasila sanje in vprašanj, pa tudi ne, da bi se zaradi njiju odpovedali nujnemu klicu, ki ga nosimo v srcu. Zaklad našega življenja je On, ki je umrl in vstal za naše odrešenje. On je imel moč, da nas je, v določenem trenutku našega obstoja, povlekel s seboj proti Kraljestvu Očeta, Kraljestvu miru in pravičnosti, svobode in odgovornosti, in potrdil v globini našega srca, da je vedno vredno zapustiti vse, da bi mu sledili. Zato še enkrat odrinimo na globoko. Skupaj. To, kar smo živeli do zdaj, je bil le začetek.

s. Katia Roncalli